

УДК 327(338)

Співак Сергій Михайлович

доктор економічних наук, доцент,

в.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Spivak Serhii

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor

Ternopil I. Puluj National Technical University

ORCID: 0000-0002-7160-2151

Гарматій Сергій Васильович

аспірант спеціальності «Економіка»

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Harmatii Serhii

Post-Graduate Student of the "Economics" Specialty

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

ORCID: 0000-0002-2728-7748

**УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НАЦІОНАЛЬНИХ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ РИЗИКІВ
IMPROVEMENT OF CONCEPTUAL APPROACHES TO THE
EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES OF NATIONAL
ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF GLOBAL RISKS**

Анотація. Вступ. Наукові дослідження сучасних концепцій та підходів до удосконалення практичного організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів для національних підприємств є мега актуальною задачею, оскільки в сучасних умовах глобальних ризиків,

національна економіка і розвиток виробничого потенціалу підприємств всіх секторів економіки України, є просто стратегічною задачею, від якої залежить на нашу думку навіть обороноздатність країни, оскільки розвиток наприклад підприємств машинобудівної галузі, в секторі випуску сучасного озброєння, без євроінтеграційних процесів реалізувати буде складно. Тобто у світлі зовнішніх ризиків та глобальних викликів, практична концепція удосконалення існуючих напрацювань організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів для українських підприємств та компаній з практичним алгоритмом імплементації в сучасних не простих умовах діяльності та динаміки національної економіки ставить чіткі завдання перед сучасними науковцями та менеджерами стратегічно важливих галузей економіки, разом із європейськими партнерами здійснити всі етапи євроінтеграційної імплементації максимально швидко, але із врахуванням всіх вимог європейських інституцій до можливості функціонування національних підприємств в європейському спів просторі. Складність впровадження завдань імплементації конкретних концептуальних підходів євроінтеграції українських компаній по виробництву товарів і послуг, обумовлює критична ситуація щодо зовнішніх загроз, та неможливості прогнозування динамічного розвитку стратегічних галузей економіки України. Проте маючи європейських та світових партнерів, які конкретними фінансовими, технологічними, інноваційними, управлінськими ресурсами та іншим інструментарієм разом із моніторинговими структурами національної економіки в тісній співпраці допомагають впроваджувати так звану «дорожню карту» євроінтеграційних імплементацій для національних підприємств та компаній.

Для відбудови національної економіки та виробничих потужностей потрібні сучасні інноваційні технології, та існуючі вже напрацювання європейських та світових партнерів, оскільки національна економіка

повинна виходити від дотаційної структури фінансування та переходити до функціонування виробництва в першу чергу стратегічно важливих секторів економіки, що забезпечило б надходження податків в дохідну частину бюджету України. Оскільки при тривалих зовнішніх загрозах, розраховувати тільки на фінансову зовнішню підтримку на нашу думку є надзвичайно ризиковано. Функціонування виробництва стратегічної продукції та послуг, при державній підтримці та вектору євроінтеграції національних підприємств, зможе забезпечити динамічний розвиток національної економіки, що є надзвичайно важливо в умовах зовнішніх загроз.

Метою дослідження є удосконалити управлінські підходи до формування існуючих елементів організації євроінтеграційних процесів для національних підприємств та запропонувати власні концептуальні підходи до моделі організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств.

Матеріали та методи: 1) нормативно-правове забезпечення щодо євроінтеграційних процесів вітчизняних підприємств та компаній в важливих галузях національної економіки, з можливістю впровадження європейських стандартів; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері наукового потенціалу, фінансово-економічного та бізнес-співпраці у передових технологіях, щодо запровадження стандартів ЄС для максимального пришвидшення процесу євроінтеграції національних підприємств; у процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: теоретичного узагальнення та групування (для характеристики складових організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів; формалізації, аналізу та синтезу (для елементів організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. У статті проаналізовано існуючі концептуальні підходи організаційно-економічних підходів до євроінтеграційних процесів національних підприємств, та розроблено концептуальну модель з основними елементами організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств із врахуванням сучасних ризиків і глобальних загроз.

Перспективи. У подальших наукових дослідження пропонується деталізувати та дослідити концептуальний зв'язок з усіма елементами розробленої моделі організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів національних підприємств з можливим використанням економіко-математичного моделювання.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм євроінтеграції; елементи концептуальної моделі євроінтеграції національних підприємств.

Summary. *Introduction. Scientific research of modern concepts and approaches to improving the practical organizational and economic mechanism of European integration processes for national enterprises is a mega-urgent task, because in the modern conditions of global risks, the national economy and the development of the production potential of enterprises of all sectors of the economy of Ukraine is simply a strategic task, which depends on in our opinion, even the country's defense capability, since the development of, for example, enterprises in the machine-building industry, in the sector of the production of modern weapons, will be difficult to implement without European integration processes. That is, in the light of external risks and global challenges, the practical concept of improving the existing achievements of the organizational and economic mechanism of European integration processes for Ukrainian enterprises and companies with a practical algorithm of implementation in the modern not simple conditions of activity and dynamics of the national economy sets clear tasks for modern scientists and managers of strategically important*

industries economy, together with European partners to carry out all stages of European integration implementation as quickly as possible, but taking into account all the requirements of European institutions for the possibility of functioning of national enterprises in the European common space. The complexity of implementing specific conceptual approaches to the European integration of Ukrainian companies for the production of goods and services is caused by the critical situation regarding external threats and the impossibility of forecasting the dynamic development of strategic sectors of the Ukrainian economy. However, having European and global partners, who with specific financial, technological, innovative, management resources and other tools together with monitoring structures of the national economy in close cooperation help to implement the so-called "road map" of European integration implementations for national enterprises and companies.

To rebuild the national economy and production capacities, modern innovative technologies and the already existing efforts of European and global partners are needed, since the national economy must start from the subsidy structure of financing and move to the functioning of national production capacities, first of all, of strategically important sectors of the economy, which ensured the receipt of taxes in revenue part of the budget of Ukraine. Because in the face of long-term external threats, relying only on external financial support is, in our opinion, extremely risky. The functioning of the production of strategic products and services, with state support and the vector of European integration of national enterprises, will be able to ensure dynamic development of the national economy, which is extremely important in conditions of external threats.

The purpose of the study is to improve managerial approaches to the formation of existing elements of the organization of European integration processes for national enterprises and to propose own conceptual approaches to the model of the organizational and economic mechanism of European integration of national enterprises.

Materials and methods: 1) regulatory and legal support for European integration processes of domestic enterprises and companies in important sectors of the national economy, with the possibility of implementing European standards; 2) the works of domestic and foreign authors conducting their scientific and practical research in the field of scientific potential, financial and economic and business cooperation in advanced technologies, regarding the introduction of EU standards for the maximum acceleration of the process of European integration of national enterprises; in the process of carrying out the research, the following scientific methods were used: theoretical generalization and grouping (to characterize the components of the organizational and economic mechanism of European integration processes; formalization, analysis and synthesis (for elements of the organizational and economic mechanism of European integration processes); logical generalization of results (formulation of conclusions).

The results. The article analyzes existing conceptual approaches of organizational and economic approaches to European integration processes of national enterprises, and develops a conceptual model with the main elements of the organizational and economic mechanism of European integration of national enterprises, taking into account modern risks and global threats.

Prospects. In further scientific studies, it is proposed to detail and investigate the conceptual connection with all elements of the developed model of the organizational and economic mechanism of the European integration processes of national enterprises with the possible use of economic and mathematical modeling.

Key words: organizational and economic mechanism of European integration; elements of the conceptual model of European integration of national enterprises.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Удосконалення концептуальних підходів до євроінтеграційних процесів для національних підприємств стає не тільки питанням економічного сектору, але і стратегічним напрямком посилення обороноздатності нашої країни в умовах зовнішніх загроз та ризиків. Відновлення виробничих потужностей національної економіки стає можливим, лише імплементуючи сучасні інноваційні технології виробництва європейських та світовим стандартів, при тісній взаємодії з основними стратегічними партнерами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті проаналізовано сучасні ресурси по євроінтеграційних аспектах всіх галузей національної економіки. У джерелі [1] висвітлюються питання торговельних та інвестиційних відносин між ЄС та Україною, та вплив російської агресії на ці відносини; джерело [2] досліджує рейтинг України щодо фінансової динаміки; у дослідженнях [3] представлено можливість створення та застосування цифрової платформи для накопичення інвестицій на відбудову України; наукова праця [4] Кириєвського О. досліджує скасування мита на певні товари імпорту в ЄС; У джерелі [5] представлений прес-реліз домовленостей на засіданні Ради Асоціації між ЄС та Україною; у джерелі [6] досліджено обсяг експорту сільськогосподарської продукції в ЄС; матеріали ресурсу [7] підписані Євроінтеграційні угоди; у джерелі [8] досліджується значимість макрофінансової підтримки України; у електронному ресурсі [8] актуалізується значимість макрофінансової підтримки України; ресурс [9] досліджується співпраця України та ЄС в енергетичному аспекті; у ресурсі [10] представлені матеріали G7 щодо енергетичної підтримки України і кризові часи; у ресурсі [11] представлені матеріали плану відновлення України; у джерелі [12] досліджено екологічні аспекти співпраці України та ЄС; матеріали ресурсу [13] представляють дослідження в забезпеченні альтернативними джерелами енергії: газу, СПГ, водню; у джерелі [14] представлені матеріали дослідження системи торгівлі

викидами та кліматичного контролю; наукові дослідження [15] центру Разумкова щодо декарбонізації української енергетики.

Формулювання цілей статті. У даній статті ціллю є удосконалити елементи існуючих концептуальних підходів до формування організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств та сформуванню власну концептуальну модель з важливими складовими, що пришвидшить імплементацію національних підприємств в європейський співпростір.

Виклад основного матеріалу. Отже, з одного боку, у воєнні часи ускладнюються торгові угоди та постачання продукції з України в ЄС в окремих галузях: сталеливарні виробни, електрообладнання, продукцію сільськогосподарського виробництва та інших галузях. Через зміну логістичних ланцюгів постачання виробленої продукції та сировини.. Але, з іншого боку, війна пришвидшує інституціональну, секторальну (в окремих галузях) інтеграцію національної економіки до внутрішнього ринку ЄС, трансформацію структури експорту шляхом товарної диференціації.

Тому фінансовими інституціями ЄС розроблено спеціальну «Платформу відбудови України», яку очолюють Єврокомісія та Уряд України. Єврокомісія також запропонувала створити фонд «RebuildUkraine». Цей фонд, інтегрований до бюджету ЄС, розглядається як основний інструмент відновлення України. Він надаватиме кредити та гранти, а фінансове управління пов'язуватиметься з інвестиціями та реформами. В основу діяльності «RebuildUkraine» буде покладено досвід фонду відновлення та стійкості ЄС, який вже має практику подолання кризових ситуацій у різних країнах Євросоюзу [11].

Представимо розроблені нами основні складові організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів на рис. 1.

Рис. 1. Концептуальна модель складових організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств

Джерело: авторська розробка Гарматія С. В.

Перший елемент є інвестиційна складова партнерства України та ЄС .

З лютого по серпень 2022 р. Міжнародне рейтингове агентство Fitch знизило рейтинг України з В до ССС та С (переддефолтний). Згодом Україні вдалося домовитися з власниками євробондів, яких було емітовано у 2015-2021р р. на суму приблизно €17 млрд., про відтермінування відповідних виплат на 24 місяці. Разом з тим, зрозуміло, що під час війни залучення іноземних інвестицій можливе лише за умов страхування воєнних ризиків. Такий пілотний проект наразі розробляється з Багатостороннім агентством із гарантування інвестицій групи Світового банку [2; 3]

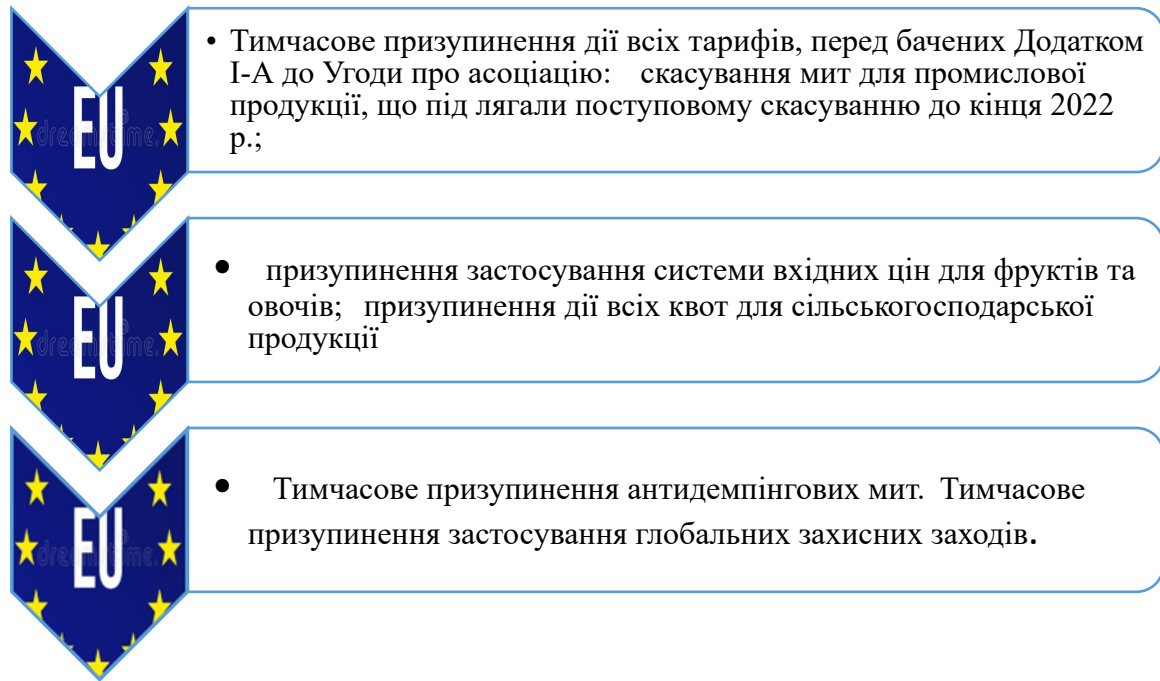
На даний момент часу бюджет України на 75% залежить від зовнішніх інвестицій, тому важливо залучати інвестиції на розвиток виробництва національних підприємств, особливу увагу державним моніторинговим інституціям слід приділити сектору машинобудування зі спрямуванням військового сектору економіки, залучення інвестицій в агропромисловий сектор та цифрові та ІТ- технології. Це дозволить мультиплікативно через податки отримати кошти в розвиток виробничих потужностей національної економіки. Також на нашу думку слід інвестиції залучати в розвиток малого та середнього бізнесу, для розвитку регіональних секторів економіки, та вирішення питань безробіття та підвищення споживчих можливостей населення.

Наступний елемент організаційно-економічного механізму євроінтеграції є лібералізація торгівлі з ЄС.

У 2022 р. ЄС скасував торговельні обмеження для українських виробників, щоб допомогти вітчизняному бізнесу витримати навантаження війни та зміцнити свої позиції на європейському ринку. Для Брюсселя це рішення стало безпрецедентним з точки зору торговельних поступок країні-не члену ЄС.

На рис. 2 представимо заходи, що впровадили інституції ЄС для лібералізації митного режиму. З 4 червня 2022 р. застосовуються умови,

передбачені Регламентом Європарламенту та Ради ЄС №2022/870 від 30 травня 2022 р. про тимчасову лібералізацію торгівлі між Україною та ЄС90. Регламент діятиме до 5 червня 2023 р.

Рис. 2. Заходи щодо лібералізації митного режиму, забезпечені у 2022 році
Джерело: сформовано авторами на основі [4; 6; 8]

Лібералізація митного режиму у 2022 році для українських товарів була просто безпрецедентною, але і вимагала певних критеріїв:

- ✓ дотримуватися правил походження товарів (товари мають бути повністю виготовлені або перероблені в Україні з дотриманням відповідних правил);
- ✓ підтвердити, що товар не походить з непідконтрольних Україні територій Донецької або Луганської областей, а також з АР Криму чи м. Севастополя;
- ✓ утримуватися від будь-яких нових обмежень на імпорт з ЄС, включаючи як застосування нових мит чи інших заходів, так і посилення існуючих обмежень (окрім зумовлених необхідністю в умовах війни);

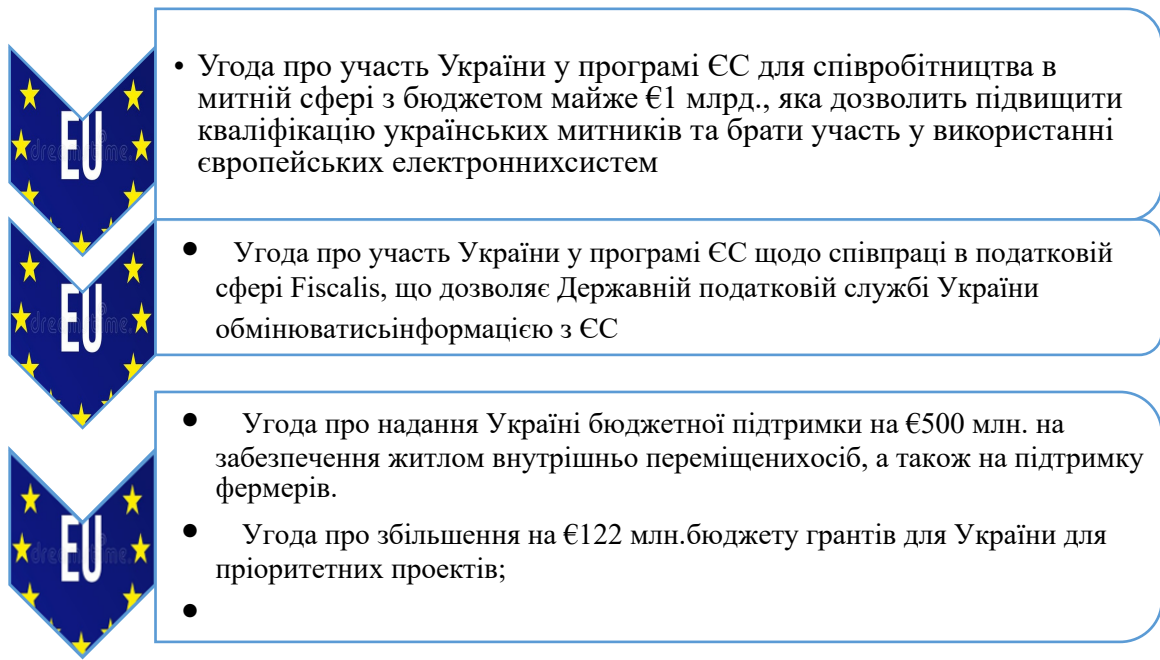
✓ поважати демократичні принципи, права людини та основні свободи, верховенство права, боротися з корупцією та протиправною діяльністю.

Проте це є позитивною тенденцією для національних підприємств, особливо агропромислового-сектору та чорної та кольорової металургії. Проте на нашу думку українським компаніям та підприємствам слід збільшити частку експорту саме товарів із доданою вартістю, оскільки тільки так ми зможемо покращити динаміку виробничих потужностей та макроекономічних показників національної економіки.

Наступний елемент пропонованого організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів це- секторальний безвіз для провідних галузей економіки.

Триває робота над впровадженням «промислового безвізу» — Угоди про оцінку відповідності та прийняття промислової продукції (АСАА). Останніми роками було ухвалено ряд законів, серед яких «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації актів законодавства Європейського Союзу у сфері технічного регулювання». «Промисловий безвіз» — інструмент усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та ЄС, що дозволить українським експортерам маркувати свою продукцію знаком СЕ та вільно продавати її на європейському ринку без додаткової сертифікації. Наразі сторони продовжують підготовку до підписання Угоди, зокрема здійснюється моніторинг результатів адаптації законодавства, включно з нормативно-правовими актами у сфері енергоефективності.

На рис. 3 представимо систематизовану нами інформацію, щодо заходів по « промислового безвізу».

Рис. 3. Заходи що сприятимуть «промислому безвізу» для підприємств національної економіки

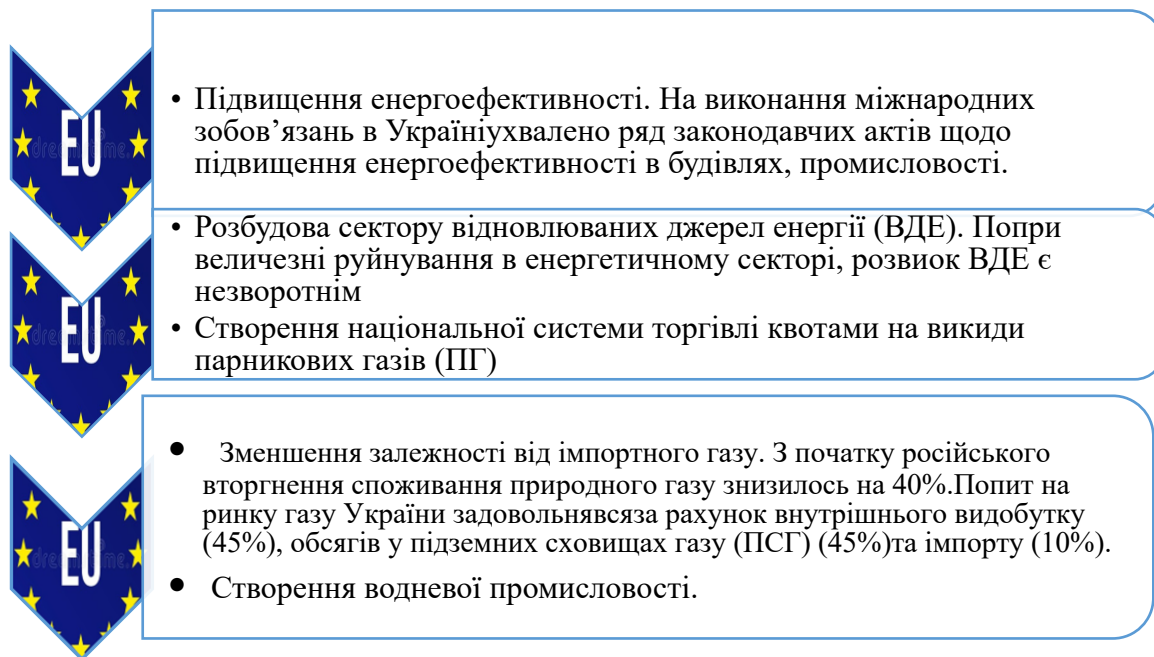
Джерело: сформовано автором Гарматієм С. В.

Можемо зазначити, що скасування обмежень для українських товаровиробників, реалізація «безвізових» режимів у різних сферах співробітництва сприятиме подальшому зміцненню економічних контактів і прискоренню інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС. Це, по-перше, допомагає імплементації Угоди про асоціацію і забезпеченню умов для нового етапу євроінтеграції — переговорів про вступ до ЄС. По-друге, підтримує стабільність внутрішньої ситуації в Україні, зміцнює потенціал як для опору російській інтервенції, так і для наступного відродження нашої країни.

Енергетична складова організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів передбачає співпрацю в стратегічній галузі України-енергетиці. Співробітництво Україна-ЄС у сфері енергетики є одним із важливих напрямів секторальної євроінтеграції, який розвивався досить динамічно та останнім часом, унаслідок російського ракетного терору, набув вирішального значення. Нині при Міністерстві енергетики

створено Міжнародну консультативну раду, ключовими сферами діяльності якої є: забезпечення енергетичної безпеки, сприяння терміновим ремонтам енергетичної інфраструктури; захист об'єктів, кібербезпека енергетичного сектору, застосування інноваційних технологій у процесах відновлення енергетичної інфраструктури тощо.

На рис. 4 представимо систематизовані нами заходи щодо співпраці в енергетичній складовій між Україною та ЄС.

Рис. 4. Систематизовані заходи енергетичної складової євроінтеграційного механізму

Джерело: сформовано автором Гарматієм С. В. на основі [4; 5; 6; 7]

Співпраця в енергетичній галузі між Україною та ЄС є дуже важливою складовою організаційно-економічного механізму євроінтеграційної євроінтеграції. Реалізація Європейської зеленої угоди (European Green Deal) була одним із стратегічних пріоритетів ЄС та України до війни, але російська агресія зробила цей напрям ще більш актуальним. ЄС прийняв масштабну програму перетворення Європи на перший кліматично нейтральний континент у світі до 2050 р. (Європейська зелена угода). Київ також оголосив про своє зобов'язання співпрацювати з Брюсселем у цьому

напрямі. Національною економічною стратегією України передбачено досягнення вуглецевої нейтральності до 2060 р.

Також однією з важливих елементів організаційно-економічного механізму є фінансова складова. Ця складова синергує фінансову співпрацю європейських інституцій та фінансово-економічних структур національної економіки.

Висновок з даного дослідження. Удосконалення існуючих форм організаційно-економічного механізму євроінтеграції підприємств національної економіки є надзвичайно актуальним завданням для сучасних науковців для вирішення. У даній статті нами систематизовано та опрацьовано інформацію для візуалізації концептуальної моделі складових організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств. Розроблена і пропонована нами модель має такі складові: інвестиційна- інвестиційна складова партнерства України та ЄС; митна складова, яка включає лібералізацію торгівлі з Євросоюзом; секторальна складова, що передбачає секторальних безвізів для провідних галузей національної економіки; іншим важливим елементом організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств є енергетична складова євроінтеграційних процесів, оскільки це є одним із пріоритетних напрямком співпраці та і стратегічним напрямком підсилення енергетичної єдності з європейськими партнерами; фінансова складова, яка включає ряд пріоритетних напрямків співпраці з європейськими партнерами, а саме: з врахуванням екологічної складової, цифрової та ІТ складової. Наукове дослідження пропонованих нами елементів організаційно-економічного механізму євроінтеграції національних підприємств, особливо в пріоритетних та стратегічно важливих галузей національної економіки, дозволить підсилити стійкість та динамічних розвиток промислового потенціалу провідних галузей економіки України, що в свою чергу підсилить стійкість до зовнішніх глобальних загроз

українській економіці. Процеси трансформації, які відбуваються у векторі європейської інтеграції національних підприємств є незворотними, та взаємовигідними для всіх учасників даних процесів.

Література

1. EU-Ukraine trade and investment relations and the impact of Russia's war. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/639321/EXPO_BRI\(2022\)639321_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/639321/EXPO_BRI(2022)639321_EN.pdf) (дата звернення: 02.07.2023)
2. Fitch знизив рейтинг України з ССС до переддефолтного С. *Українські новини*. 25.07.2022. URL: <https://ukranews.com/ua/news/871281-fitch-znyzyv-rejtyng-ukrayiny-z-sss-do-pereddefoltnogo-s> (дата звернення 02.07.2023).
3. ЄС створить платформу для повоєнної відбудови України. *Європейська правда*. 04.07.2022. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/07/4/735628> (дата звернення: 03.07.2023)
4. Кириєвський О. Скасування мита для імпорту в ЄС: що отримує бізнес? *Ліга.Закон*. 19.08.2022. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/213345_skasuvannya-mita-dlya-mportu-v-s-shcho-otrimu-bznes (дата звернення: 03.07.2023).
5. Спільний прес-реліз за підсумками 8-го засідання Ради Асоціації між ЄС та Україною. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/spilnyi-pres-reliz-za-pidsumkamy-8-ho-zasidannia-rady-asotsiatsii-mizh-ies-ta-ukrainoiu> (дата звернення: 03.07.2023).
6. Україна стала найбільшим постачальником вершкового масла та сиру до ЄС. *Укрінформ*. 21.11.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3618875-ukraina-stala-najbilsim-postacalnikom-verskovogo-masla-ta-siru-do-es-eksperti.html> (дата звернення: 03.07.2023).

7. Україна та ЄС підписали п'ять євроінтеграційних угод. *Ліга.Закон*. 05.08.2022. URL: https://biz.ligazakon.net/news/213714_ukrana-ta-s-rpdisalipyat-vrontegratsynikh-ugod (дата звернення: 07.07.2023).
8. Макрофінансова підтримка України та посилення санкцій ЄС проти Росії — це також зброя в захисті свободи — виступ Президента на засіданні Європейської Ради. *Інтернет-представництво Президента України*. 15.12.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/news/makrofinansova-pidtrimka-ukrayini-ta-posilennya-sankcij-yes-79889> (дата звернення: 07.07.2023).
9. Україна співпрацює з Energy Community щодо імплементації четвертого енергетичного пакету. *Укрінформ*. 01.07.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3497130-ukraina-spivpracue-iz-energy-community-sodo-implementacii-cetvertogoenergeticnogo-paketu.htm> (дата звернення: 07.07.2023).
10. G-7 agrees to fix, and defend Ukraine's infrastructure amid Russian attacks, The official said the West is focused on how it can help the inhabitants of Ukrainian towns to survive the winter. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/11/04/g7-russia-ukraine-critical-infrastructure> (дата звернення: 07.07.2023).
11. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua> (дата звернення: 07.07.2023).
12. Energy security: Commission hosts first meeting of EU Energy Purchase Platform to secure the Supply of gas, LNG and hydrogen. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2387 (дата звернення: 10.07.2023).
13. Спільний прес-реліз за підсумками 8-го засідання Ради Асоціації між ЄС та Україною. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/spilnyi-pres-reliz-za-pidsumkamy-8-ho>

- zasidannia-rady-asotsiatsii-mizh-ies-ta-ukrainoiu (дата звернення: 10.07.2023).
14. EU Emission Trading System (EU ETS), Climate Action. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/euemissions-trading-system-eu-ets_en (дата звернення: 12.07.2023).
  15. Декарбонізація української енергетики (економіки): вплив російської агресії, амбітні цілі та потенційні можливості для України в післявоєнний період. *Центр Разумкова*. 2022. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/10/26/2022-Decarbonisation.pdf> (дата звернення: 12.07.2023).
  16. Energy security: Commission hosts first meeting of EU Energy Purchase Platform to secure the Supply of gas, LNG and hydrogen. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2387 (дата звернення: 15.07.2023).

References

1. EU-Ukraine trade and investment relations and the impact of Russias war. URL:[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/639321/EXPO_BRI\(2022\)639321_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/639321/EXPO_BRI(2022)639321_EN.pdf) (date of access: 02.07.2023)
2. Fitch znyzyv reitynh Ukrainy z SSS do pereddefoltnoho S. Ukrainski novyny. 25.07.2022. URL: <https://ukranews.com/ua/news/871281-fitch-znyzyv-rejtyng-ukrayiny-z-sss-do-pereddefoltnogo-s> (date of access 02.07.2023).
3. IeS stvoryt platformu dlia povoiennoi vidbudovy Ukrainy. Yevropeiska pravda. 04.07.2022. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/07/4/735628> (date of access: 03.07.2023)
4. Kyryievskyi O. Skasuvannia myta dlia importu v YeS: shcho otrymuie biznes? Liha.Zakon. 19.08.2022. URL:

- https://jurliga.ligazakon.net/analitycs/213345_skasuvannya-mita-dlya-mportu-v-s-shcho-otrimu-bznes (date of access: 03.07.2023).
5. Spilnyi pres-reliz za pidsumkamy 8-ho zasidannia Rady Asotsiatsii mizh YeS ta Ukrainoiu. Uriadovyi portal. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/spilnyi-pres-reliz-za-pidsumkamy-8-ho-zasidannia-rady-asotsiatsii-mizh-ies-ta-ukrainoiu> (date of access: 03.07.2023).
  6. Ukraina stala naibilshym postachalnykom vershkovoho masla ta syru do YeS. Ukrinform. 21.11.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3618875-ukraina-stala-najbilsim-postacalnikom-verskovogo-masla-ta-siru-do-es-eksperti.html> (date of access: 03.07.2023).
  7. Ukraina ta YeS pidpysaly piat yevrointehratsiinykh uhod. Liha.Zakon. 05.08.2022. URL: https://biz.ligazakon.net/news/213714_ukrana-ta-s-pdpisali-pyat-vrontegratsynikh-ugod (date of access: 07.07.2023).
  8. Makrofinansova pidtrymka Ukrainy ta posylennia sanktsii YeS proty Rosii — tse takozh zbroia v zakhysti svobody — vystup Prezydenta na zasidanni Yevropeiskoi Rady. Internet-predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy. 15.12.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/news/makrofinansova-pidtrimka-ukrayini-ta-posilennya-sankcij-yes-79889> (date of access: 07.07.2023).
  9. Ukraina spivpratsiuie z Energy Community shchodo implementatsii chetvertoho enerhetychnoho paketu. Ukrinform. 01.07.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3497130-ukraina-spivpracue-iz-energy-community-sodo-implementacii-cetvertogoenergeticnogo-paketu.htm> (date of access: 07.07.2023).
  10. G-7 agrees to fix, and defend Ukraines infrastructure amid Russian attacks, The official said the West is focused on how it can help the inhabitants of Ukrainian towns to survive the winter. URL:

- <https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/11/04/g7-russia-ukraine-critical-infrastructure> (date of access: 07.07.2023).
11. Plan vidnovlennia Ukrainy. URL: <https://recovery.gov.ua> (date of access: 07.07.2023).
  12. Energy security: Commission hosts first meeting of EU Energy Purchase Platform to secure the Supply of gas, LNG and hydrogen. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2387 (date of access: 10.07.2023).
  13. Spilnyi pres-reliz za pidsumkamy 8-ho zasidannia Rady Asotsiatsii mizh YeS ta Ukrainoiu. Uriadovi portal. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/spilnyi-pres-reliz-za-pidsumkamy-8-ho-zasidannia-rady-asotsiatsii-mizh-ies-ta-ukrainoiu> (date of access: 10.07.2023).
  14. EU Emission Trading System (EU ETS), Climate Action. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/euemissions-trading-system-eu-ets_en (date of access: 12.07.2023).
  15. Dekarbonizatsiia ukrainskoi enerhetyky (ekonomiky): vplyv rosiiskoi ahresii, ambitni tsili ta potentsiini mozhlyvosti dlia Ukrainy v pisliavoiennyi period. Tsentr Razumkova. 2022. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/10/26/2022-Decarbonisation.pdf> (date of access: 12.07.2023).
  16. Energy security: Commission hosts first meeting of EU Energy Purchase Platform to secure the Supply of gas, LNG and hydrogen. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2387 (date of access: 15.07.2023).